

Scénář:

„Dvakrát dvě je čtyři jenom v matematice, v životě je to všechno jinak.“

„Miloš Krýže se narodil 5. června 1941 v Praze. Už jako dítě tam tenkrát poprvé prožil opravdový strach, když spojenci přelétávali nad městem. Spolu s matkou museli pravidelně sbíhat do sklepa.“

Když byly nálety, to bylo hrozně zlé období, a když jsem byl mrňavý, byly mi tehdy necelý čtyři roky vlastně, tak pamatuju do dneška ten fojr, jak mě popadla a mazali jsme ze čtvrtého patra činžáku (...), kde byl jakýsi provizorní kryt. A starý paní tam třeba brečely, naříkaly. (...)

„Po zážitcích z konce války se s maminkou vydávají na venkov do obce Zásada, aby se skryli před nebezpečím. To však ještě nikdo z nich netušil, že je zanedlouho čeká mnohem těžší zkouška. Malý Miloš dostal zápal plic.“

Dost dobře si pamatuju jistého doktora, který ordinoval v sousedním Držkově, jmenoval se Doněc a byl to Ukrajinec, žil u nás někdy od převratu v Rusku jako uprchlík, a měl dobrou pověst jako doktor, a pamatuju si jeho slova, jak říká, Milóši, Milóši, ty se mi nelíbíš.

„Toto onemocnění v té době často končilo smrtí kvůli nedostatku penicilinu. Miloš měl ale štěstí. Na poslední chvíli se podařilo lék sehnat.“

Tenkrát penicilín začínal a on věděl, že v Protektorátě není nikde k mání, ale že by byl k dostání v Plavech, což už byl Reich, to už byla součást Německa.

„Později v dospělosti Miloš pátral po osudu svého otce, který před válkou vedl poštovní úřad ve Varnsdorfu. V roce 1938 odtud odmítal odjet s nadějí, že území zůstane české. To se samozřejmě nestalo a s příchodem německé armády byl odveden do zajetí v Magdeburku, kde prožil několik měsíců.“

Byli lidé, národnosti české, kteří se zdrželi i přes vstup německých vojsk.

Byli zadrženi a snad nechci říct uvěznění, řekl bych jako odvezení, a provizorně jako byli umístění v Magdeburku, kde byl jakýsi prostor, něco jako taková velká, asi poměrně mírumilovná, bych řekl věznice. Ti lidé měli, říkalo se jim rukojmí a oni nepracovali (...), asi dostávali i zcela minimální kapesný.

Měli relativní volnost a neměli žádnou pracovní povinnost, nemělo to nic společného s totálním nasazením.

„Po válce se karta obrátila a mnoho Němců, kteří se nijak neprovinili, čekal smutný osud. Miloš byl svědkem toho, jak jeho němečtí kamarádi odchází, a přestože důvod znal, bylo mu jich líto. Princip kolektivní viny je složitý, zvláště pokud se týká známých a kamarádů. Neméně rozporuplné pocity měla i jeho velice dobrá německá kamarádka Karin.“

Ona byla taková dost zvláštní v tom, že neměla ráda Němce. Ona prostě si neuvědomovala, že je vlastně rodem čistokrevná Němka, ale prostě to v ní bylo nějak, něco možná ze školy, něco možná nový tatínek, ačkoliv jeho bych tolik nepodezíral.

„Později na druhém stupni a na gymnáziu, kde měli třetinu Němců, k nim pociťoval i lítost, a to zvláště při povinném promítání válečných filmů v kině.“

Hrdinové byli pochopitelně partyzáni, odbojáři, sovětsí vojáci, v menší míře západní vojáci, to už, na ty se už moc nehrálo. A bylo to vždycky natočeno tak, že ti kladní hrdinové byli takoví krásní lidé, kulaté slovanské obličej, a vždycky jako sympatáci. Zatímco němečtí vojáci, museli vždycky shánět někde ty nejošklivější lidi.

Začátek filmu byl vždycky jasný, krutosti jako německé strany.

Dodatečně jsem si pak uvědomoval, že třeba pro Němce to muselo být dost jako stresující koukání.

„Pan Miloš Krýže zažil válku, odsun Němců, nástup totalitních let, šedesátá léta, normalizaci a události kolem sametové revoluce. S manželkou má dvě děti, na které je náležitě pyšný. Je vzdělaný, milý a skromný; k životu přistupuje s pokorou a zároveň je neuvěřitelně moderní. Je nám obrovskou ctí, že chvilka jeho času patřila i nám. Děkujeme.“